

7. PİLOT AKTİVİTELER	7-1
7.1. GİRİŞ	7-1
7.2. EKOTURİZM PİLOT AKTİVİTESİ: TURİZM TEST TURU	7-1
7.2.1. İçerik	7-1
7.2.2. Hedefler	7-1
7.2.3. Katılımcılar ve Faydalanacak Kişiler	7-2
7.2.4. Organizasyon ve Asıl Etkinlik	7-2
7.2.5. Değerlendirmeler	7-4
7.2.6. Sonuçlar	7-4
7.3. ORGANİK TARIM PİLOT AKTİVİTESİ: SERTİFİKASYON	7-6
7.3.1. Organik Üretim Fizibilite Gösterimi	7-6
7.3.2. Pilot Aktiviteyi Kolaylaştırmak için Yürütülen Aktiviteler	7-6

EK 7.1. TANITIM GEZİSİ PROGRAMI

EK 7.2. TANITIM GEZİSİ DEĞERLENDİRME ANKETİ

EK 7.3. ÜRETİCİ GRUBU EL KİTAPÇIĞI (MANUAL'İ), ANASÖZLEŞME DAHİL

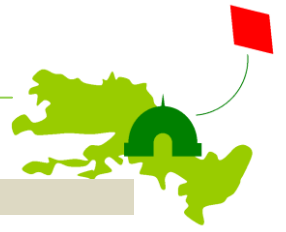
EK 7.4. KATILIMCILARIN VE ARAZİ/EKİN ÖZET TABLOSU

EK 7.5. ICEA KONTRATI VE ÖZELLİKLERİ

EK 7.6. FOTOĞRAF DOSYASI - PİLOT AKTİVİTELER

EK 7.7. FOTORAF DOSYASI - SERTİFİKASYON

7. PİLOT AKTİVİTELER

7.1. GİRİŞ

Bir pilot aktivite, faydalanacak kişilerin motivasyonu ile Projenin devamlılığı için faydalı olacak pratik sonuçlar oluşturmak için, Proje genelinde ve elde edilen ara sonuçlara göre geliştirilen bir gösterme eylemine dayanmaktadır. Bu, Projenin amaçları dâhilinde gelecekte geliştirilecek yeni girişimlerin olası başarısı ile ilgili pratik bir eylem olacaktır.

Pilota aktivitelerinin ana hedefleri şu şekilde olmuştur:

- Projenin teorik aşamasını tamamlamak için pratik örnekler oluşturmak.
- Dış destek tamamlandığında Projenin sonraki adımlarına devam etmeleri için paydaşları motive etme yolu olarak pratik ve kısa vadeli sonuçları göstermek.
- Paydaşların Projeye olan ilgisini arttırmak

Pilot aktiviteler, Muğla yetkililerin desteği ile Proje ekibi tarafından organize edilmiştir. Projenin her bir ana hedefi için bir pilot aktivite oluşturulmuştur.

7.2. EKOTURİZM PİLOT AKTİVİTESİ: TURİZM TEST TURU

7.2.1. İçerik

Ekoturizm çalıştayının ardından (Bölüm 5 Kısım 5,4'te belirtildiği üzere), Proje bölgesinde bir Ekoturizm Test Turu düzenlenmiştir. Pilot aktivite, Bölge civarında bir gün süreli bir iç tanıma (bu yüzden aynı zamanda bir *Tanıtım Gezisi* olarak adlandırılmaktadır) olarak tasarlanmıştır. Çevre halktan tanıtımcılar, Bodrum'dan Bölge ile potansiyel olarak ilgilenen seyahat acenteleri ve tur operatörlerine Proje ekibi ve yetkililer tarafından eşlik edilmiştir ve Proje bölgesinde bulunan karakteristik kaynakların ve turistik potansiyellerin kapsamlı bir resmi elde edilebilmiştir. Bu, Bölgenin gelecekteki tanıtımlarında tekrardan kullanılabilir iyi ve düşük maliyetli bir araç olarak görülmüştür.

Test turunun programı Ek 7.1'de mevcuttur.

7.2.2. Hedefler

Tüm Projenin ekoturizme ilişkin olarak ana hedefi, organik tarıma dayalı tarımsal yer şekillerin ve ürünlerin değerlerini vurgulayarak onu bölgenin genel kalkınmasına entegre etmektir. Birçok Avrupa piyasasındaki organik gıdanın büyük piyasa hareketi, Proje bölgesinin bölgesel markalaşmasının bu terimlere sürdürülebilir değerini ekleyerek lanse edilmesinin garanti altına alınmasına yardım etmektedir.

Bu Pilot Aktivitenin amacı, seyahat acentelerinden ve tur operatörlerinden fikir almak ve bölgede ekoturizm ürünleri yaratmak için destek almak olmuştur.

Tanıtım Gezisi veya Test Turunun belirli amaçları şu şekilde olmuştur;

- Proje bölgesinin ve yerel potansiyellerin, bunların turizm potansiyellerinin ve geliştirilmesi gereken tesislerin ve kaynakların gerekliliklerini göstermek için yerel yetkililere olduğu gibi girişimcilere ve tanıtımcılara da sunulması.
- Yerel turizm tanıtıcılar girişimlerinin Proje bölgesine olan ilgilerinin değerlendirilmesi.
- Proje bölgesindeki potansiyel ekoturizm aktiviteleri ile ilgili görüş, torum ve isteklerini paylaşmaları için farklı tarafların bir araya getirilmesi.
- Bölgedeki turizm cazibe merkezlerinin potansiyelinin değerlendirilmesi.
- Kendi bölgelerindeki potansiyel ekoturizm piyasasına ağırlıklarını koymaları konusunda yerel halkın potansiyelinin değerlendirilmesi.

7.2.3. Katılımcılar ve Faydalanacak Kişiler

Bu Test turunun ana fikri Bölgeyi aşağıdakilerle tanıştırmak olmuştur:

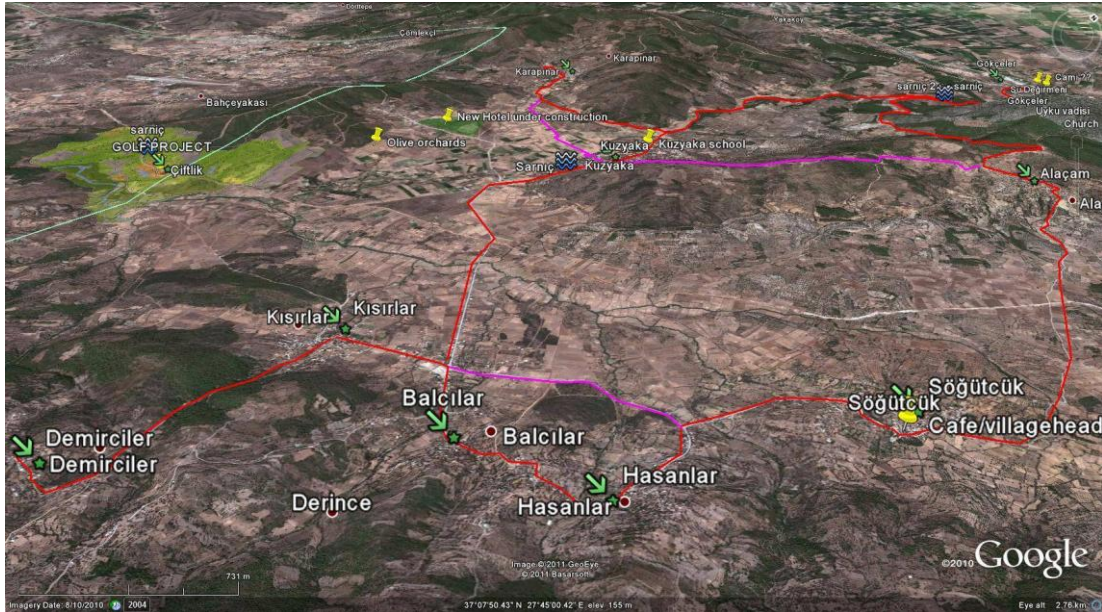
- Yerel yeni ve perakende seyahat acentesi,
- Tur operatörleri/ toptancılar
- Temsilci kuruluşları
- Genel olarak turizm aktiviteleri tanıtımcıları

Bölgenin başlıca tatil yörelerine ve İlin şehir merkezlerine olan yakınlığı, bölgedeki paketlere, rotalara, bir günlük turlara, iki günlük turlara ve diğer olasılıklara teklif eklemek konusunda ilgili olan kişiler için potansiyel dışa dönük piyasa olarak yerel üreticilere her türlü turist tiplerine zengin bir miras sunmak açık bir fırsat vermektedir.

Proje bölgesinin çevre halkı, özellikle hali hazırda aklında bir turizm girişimi işi bulunan kişiler de ana hedef faydalanacak kişilerdir. Ayrıca bu girişimlerin, Proje uzmanlarının yardımı ile daha da gelişmiş olma olasılığı mevcuttur.

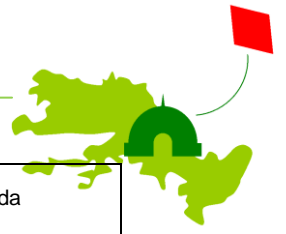
7.2.4. Organizasyon ve Asıl Etkinlik

Pilot aktivite, Proje ekibi tarafından önceden açıklanan ve bazıları zaten turist grupları tarafın ziyaret edilen (örn. Uyku Vadisi) başlıca kültürel ve doğal yerel kaynaklara bir günlük bir tur olmuştur. Tanımlama, ekoturizm çalıştay öncesindeki araçlar (bkz. Bölüm 5) ve çevre halkının yardımı ile kadromuzun potansiyel cazibe merkezlerine yapmış olduğu bazı ziyaretler aracılığıyla yapılmıştır. Çevre halkı faydalı bir biçimde turistlere kendi ürünlerini ve hizmetlerini sunarak potansiyel faydalanacak kişiler oldukları için, onların ilk aşamalardan itibaren katılımı gerekli görülmüştür. Katılımları, onları düşünmeye ve kendi fikirleri ile önerilerini ifade etmeye zorlamıştır.

Şekil 7.1. Tanıma Gezisi rotası.

Proje ekibi, ya çevre halkının katılımı ile ya da değil, Bölgenin aşağıdaki potansiyel cazibe merkezlerini belirlemiştir.

Halı dokumacılığı	Karapınar, Alaçam	Gösterim Atöyeller	Yerel halılar	Kültür	Faal durumda
Osmanlı su depoları	Kuzyaka, Alaçam/Gökçeler, Demirciler	Rehberli gezi	-	Tarih	Faal durumda, rehberler belirlenmeli
Eko-müze	Kısırlar	Yerel el işlerinin çeşitli gösterimi	Çeşitli yerel ürünler	Kültür	Proje (yerel girişim)
Zeytin müzesi	Henüz belirlenmemiş	Yerel zeytin üretiminin kültürü ve tarihi	Yerel olarak üretilmiş zeytin ürünleri	Kültür, Tarım	Proje (yerel girişim)
Oda kahvaltısı, hostel, misafirhane	Karapınar, Söğütçük	Konaklama	Yerel yiyecekler	Kültür	Proje
Otel	Karapınar/Kuzyaka	Konaklama	Doğa gezileri	Doğa	Yatırımcı tarafından geliştirilmekte olan proje
Çiftlik ziyaretleri	Tüm köyler	Konaklama, çobanlarla ve sığırlarla gezi, ekim, hasat, vb.	Yiyecek	Kültür, Tarım	Proje
Köy evleri	Tüm köyler	Konaklama, çalışma	-	Kültür, Tarih	Proje (bizim girişimimiz)
Atöyeller	Tüm köyler	Mum yapımı, zeytin üretimi, halı dokumacılığı		Kültür	
Hiking	Hasanlar, Balcılar	Rehberli yürüyüş		Doğa	Proje
Bisiklet turları	Tüm köyler	-	-	Doğa	Proje
Yiyecek	Tüm köyler	Yeme içme hizmeti (Catering)	Yerel yiyecekler	Kültür	Faal durumda
Uyku Vadisi	Gökçeler	Konaklama, Mağara gezisi, Doğal masaj	Balık	Doğa	Faal durumda. Daha iyi hizmetler ve ürünler için geliştirilmeye ihtiyacı var
Eski kilise	Gökçeler	Rehberli Gezi	-	Tarih	Proje
Mevcut'un Evi	Hasanlar	Yerel misafirperverlik	Yerel ürünler	Kültür	Faal durumda
Deneme standı	Tüm köyler	-	Yerel ürünler	Kültür	
Organik tarım girişimi			Organik ürünler	Tarım	Gelişmekte

Tablo 7.1. Proje bölgesinde bulunan bazı cazibe merkezleri.

Her bir cazibe merkezinin daha detaylı açıklaması Ek 7.1'de mevcuttur. Bu cazibe merkezleri, Proje bölgesinin tipik olarak kültürel, doğal, tarihi ve tarımsal özelliklerine sahiptir. Bu cazibe merkezleri, konfor arayanların isteklerine uygun paket programları ile tamamlanması mümkündür: sunulan bu atraksiyonlar sportif bir şekilde (örn. hiking, bisiklet turu, vb) ziyaret edilebilir fakat bunun ya araba gibi özel araçlarla ya da ayarlanmış otobüs turları ile grup gezileri şeklinde olması mümkündür.

Test turu sırasında, pratik ve farklı bir şekilde bazı cazibe merkezlerinin seçimi yapılmıştır.

Geniş ve çeşitli bir grup el ilanı ve şahsi bağlantılar ile davet edilirken, hoş bir havada hepsi bedava olan güzel yiyeceklere rağmen mevcut ilgili daha sınırlı gözükmiştir. Zengin bir kahvaltının tadını çıkarırken İspanyol turizm uzmanımız Jose Maria de Juan Alonso tarafından kısa bir özetin yapıldığı Uyku Vadisi'nde, sabahleyin 10 katılımcının olduğu bir grup elde edilmiştir. Proje ve program ile ilgili bazı belgeler dağıtılmıştır.

Ardından, cazibe merkezleri tek tek ziyaret edilmiş ve proje ekibi ile katılımcılar arasında gerçekleşen kişisel görüşmeler ile katılımcıların düşünceleri alınmıştır.

7.2.5. Değerlendirmeler

Genel olarak bu girişime olumlu tepki veren yerel halk, Proje bölgesinde nelerin yapılabileceği konusunda heyecan verici fikirlerle kendileri gelmiştir. Örneğin, bir yerel kişi kendisini, gerekli tüm kültürel ve tarihi açıklamaları sağlayarak bölgedeki tüm güzel yerleri gösterebilecek bir rehber olarak tanıtmıştır.

Öte yandan, insanlar turistlerden ne bekledikleri veya onlardan ne beklenildiği konusunda bir fikre sahip değildirler. Bu yüzden, yerel halk için turizmin nasıl idare edileceği konusunda bir araştırma programı hazırlama ihtiyacı burada tespit edilmiştir (bkz. Bölüm 10).

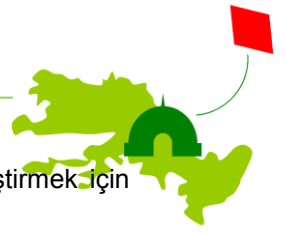
Test turu katılımcıları da potansiyelleri geliştirmek için nelerin düşünülmesi gerektiği konusunda faydalı önerilerde bulunarak genel olarak olumlu olmuşlardır:

- Güne Uyku Vadisi'nde güzel bir kahvaltıyla başlamak geziye karşı olan mevcut beklentileri yükseltmiştir. Uyku Vadisi, Proje bölgesi için büyük bir potansiyel ve mevcut olarak hizmet veren tek tesis olmasına rağmen, onun bile yönetim kararları tartışmaya açıktır. Tesisteki betonlaşmanın artması birçok ziyaretçi tarafından sorgulanmaktadır (doğal ve otantik duygunun kaybindan ötürü). Aynı zamanda Uyku Vadisi'nde bulunan mağaranın temel bakım ve temizlik ile görülmeye değer yerleri vurgulamak için işaretlere ihtiyacı bulunmaktadır.
- Alaçam manzarası bir potansiyel konumundadır fakat işaretler ve bilgi tabelaları veya piknik masaları dikkate alınmalıdır.
- Hasanlar potansiyel misafirhanesinin çaresizce ihtiyaç duyduğu temel altyapı ve bakımın yanında; çevredeki diğer misafirhaneler, konaklamaları sırasında misafirlerin eğlenmesi için organik tarım veya çiftlik aktiviteleri veya yürüyüş patikaları gibi diğer dikkat çekici öğelere ihtiyaç duymaktadır.
- Kuzyaka'da ziyaret edilen ikinci misafirhanede, katılımcılar doğrudan çiftçiden tarla ürünleri satın alma şansı bulmuştur. Bu tarz bir deneyim hem çiftçi için hem de katılımcı için gerçekten ilgi çekici olmuştur. Ziyaret sırasında, ekibimiz neredeyse üreticinin tüm enginarlarını satın almıştır. Bu üretici ürünlerini satmak için yerel pazara gitmek zorunda kalmayarak; onları katılımcılarla çay içerek kendi evinden satma şansına sahip olmuştur.
- Katılımcılar için geleneksel öğle yemeği değişik bir deneyim olmuştur. Yerel mutfağı, yerel ortamda ve köylülerin misafirperverliği ile tatmak görülmeye değer olmuştur. Öneri olarak, köy kahvehanelerinin bazı bölümlerinin turistler için yerel yiyecekler servis etmesi düşünülmüştür. Bu da aynı zamanda çevre halkı ile iletişim fırsatını sürdürecektir. Bazı yerel yemekleri pişirmesi 1 günü geçtiği için, rezervasyon ve onaylama yapılmalıdır.
- Herhangi bir potansiyel yürüyüş patikasının bilgi ve yön için kesinlikle işaretlere ihtiyacı bulunmaktadır. Bazı mola noktalarının da alternatif olarak eklenmesi mümkündür.
- Balcılar köyünde birçok bal üreticisi olmasına rağmen, ürünlerin satışı için uygun bir satışı veya mağaza mevcut değildir. Bu yüzden bir tesis veya sorumlu düşünülmelidir.
- Geleneksel halı dokumacılığını izlemesi ilgi çekici olmuştur. Birçok katılımcı, bir el yapımı halı için gereken gayret ve zamanı gördükten sonra köylü kadınlara saygı duymuşlardır. Aynı zamanda, sadece Proje bölgesi değil tüm Milas el yapımı halıları ile meşhurdur. Bu yüzden, bu köylere yapılacak herhangi bir potansiyel turistik gezinin pazarı artırma olasılığı mevcuttur.

7.2.6. Sonuçlar

Ekoturizm çalıştay ve turizm Test Turu, bölgeye ekoturizm içeriğini tanıtmak ve bazı girişimlere yardımcı olmak düşüncesinin iki taraflı takviyesi olmuşlardır.

Proje bölgesi, bozulmamış bir doğaya ve ağırlıklı olarak küçük ölçekli tarım uygulamalarından geçiren bir nüfusa sahiptir. Yerel kültür tipiktir ve tarihi kırsal kesim ile bulunabilmektedir. Bu etkenler, turistin

isteğine göre birleştirilebilecek çeşitli ilgilere dayalı atraksiyonlar sunarak ekoturizmi geliştirmek için uygun bir içeriğe izin vermektedir.

- Doğa ve spor: hiking, bisiklet turları, mağaza gezileri, ormanlar
- Çiftçilik: Çiftlikte yaşamak (örn. çiftlik kahvaltısı) ve çalışmak (örn. hasada yardımcı olmak) için geniş çeşitlilikte atraksiyon
- Kültür: Geleneksel el işleri (halı dokumacılığı, bal yapımı, vb.) ve geleneksel yiyecekler üzerine gösterimler ve atölyeler.

Potansiyel oldukça açık durumdayken, henüz turizmle başa çıkabilecek herhangi bir altyapı bulunmamaktadır.

- Sosyal altyapı: insanlar turizmle nasıl başa çıkabilecekleri konusunda zihinsel olarak hazırlanmış değillerdir:
  - Turistlerin beklentilerine nasıl karşılık vermek
  - Onların kitle turizm tuzağına düşmekten nasıl alıkoymak (örn. herhangi bir çeşit hediyelik eşyanın satılması) ve kültürlerine nasıl sadık kalmak
  - Mevcut standartların (uluslararası) özümsemesi ve/veya bilgi birikimi, örneğin, kalite ve hijyen.
- İnsan kaynakları:
  - Dil sorunları
  - Gerekli yetenekleri olan insanlar
- Fiziksel altyapı:
  - Konaklama (konut, kamp, otel, hosteller) görünürde mevcut değildir.
  - Asfalt yollar kötü durumdadır.
  - Sağlık hizmetleri
  - Restoranlar ve mağazalar
- Sermaye:
  - Finansal sermaye çok kısıtlı olduğu için, insanlar değiş tokuş usulü ticaret ile geçinmektedirler. Çok az daha eğitilmiş insanlar, kaynaklara sahip olan iyi durumdaki insanlar ve kaynaklara ulaşmayı bilen birkaç kişi dışında nüfusun genelinden ciddi yatırımlar beklenmemelidir.
- Tanıtım ve pazarlama
  - Proje bölgesinde, aktif olarak çalışan bir tek operatör bile bulunmamaktadır.
  - Mevcut olarak, bölgede reklam yapılmamaktadır, yerel halk bile turistik potansiyelin farkında değildir.

Fakat Test Turunun gelişim derecesi, rehberlik yapılırsa bazı yatırımlarla bir başlangıcın yapılabileceğini göstermiştir. Yerel halk, küçük turizm girişimleri başlatmak için istekli ve hevesli görülmüştür ve bundan fazladan gelir elde etme olasılığından olumlu etkilenmektedirler.

Bu bağlamda, Bölüm 10'da bulunan Ekoturizm Eylem Planı'nın ana düşüncesi, turistler için ziyareti eğlenceli kılacak en temel ürünlerle ve hizmetlerle başlamak ve sonrasında yerel nüfusta oluşturulacak kapasitelere göre daha özelleşmiş ürünlerle birleştirmektir. Bu kapasiteler, bölgedeki ürünlerin yeni işletimleri olacak ev ziyaretleri ya da oda ve kahvaltı, tur rehberliği ve turizmle uyarlanmış miras yorumlaması gibi küçük işletme yönetimi ile bağlantılı olmalıdır.

Aynı zamanda, yerel turizm yetkililerinin ortaklığı ve bölgenin zaten çeşitli kanallar aracılığı ile tanıtılmakta olduğu gerçeğinden ötürü tanıtım bakımından bölgeye yardımcı olacaktır. Mevcut

hizmetler ve ürünlerin arttırılması piyasaya bölgede kalmak hakkında daha kesin bir fikir vermeye yardım edecektir.

Köylerin ve kaynakların otantikliği, sahil cazibe merkezleri ile birlikte mükemmel bir bileşim içinde her türlü turist için kazançlı bir deneyimi garanti etmeye yardımcı olacaktır.

Bölgede uyumak için daha fazla kapasite yaratmanın olasılıklarının, turistlerin deneyimleri için daha fazla değer ekleyerek ilerleyen yıllarda gerçekliğe dönüştürülmesi gerekmektedir.

7.3. ORGANİK TARIM PİLOT AKTİVİTESİ: SERTİFİKASYON

7.3.1. Organik Üretim Fizibilite Gösterimi

Milas ve Muğla Tarım Müdürlükleri'nden yetkililerle beraber yerel ve İspanyol uzmanların değerlendirmeleri sonucunda; Proje bölgesi, yüksek katma değerli, otantik ve çevre dostu ürünlerin geliştirilmesi için uygun bulunmuştur (bkz. Ek 3.2 Milas Bölgesinde Organik Zeytinyağı ve Ek 5.6 Çamseki-Gökçeler Bölgesindeki Organik Üretim Ön Fizibilite Çalışması). Aslında çoklu ekim, hayvancılık/bahçe ve meyve üretimi, yerinde besin sağlamaya ve böylece de organik tarımın önemli bir ilkesi olan yerel kaynakların kullanımına izin vermektedir. Dahası, üreticiler ekin ortaklığı, mevsimsel kültürel uygulamalar ve ne gübre için ne de haşere ve hastalıklarla mücadele için sistematik olarak kimyasal madde kullanmama konularında değerli bir bilgi birikimine sahiptirler.

Fakat organik olarak üretim için şartlar sağlansa bile, sözde "geleneksel" tarımdan (örn. kimyasal girdiler kullanmak) sertifikalandırılmış organik tarıma dönüşüm köylü üreticiler için gerçek bir mücadele gerektirmektedir. Köylü üreticiler tarafından karşılaşılabilecek başlıca engel ve endişeler aşağıda listelenmiştir:

1. Organik tarım uygulamaları, ilkeleri ve sertifikasyonu anlamak,
2. Faydaları değerlendirmek ve endişelerin üstesinden gelmek,
3. Bir üretici grubu oluşturmak,
4. Sertifikasyon sürecini yönetmek,
5. Ürünleri için gerekli pazarları bulmak.

7.3.2. Pilot Aktiviteyi Kolaylaştırmak için Yürütülen Aktiviteler

Çamseki-Gökçeler Kırsal Kalkınma Projesi, proje bölgesindeki fırsatların ve bunların uygulanabilirliklerinin geliştirilmesini amaçlamaktadır. Projenin başlangıcından itibaren hem ekoturizm hem de organik tarım için bir gösterimin uzmanların değerlendirmeleri, alıştırmaları ve iletişimlerinden sonra yürütülmesi gerektiği açık olmuştur. Organik tarım için, proje ekibi 10 üreticinin sertifikalandırılmış organik tarıma dönüşümünü kolaylaştırmak hedefini tasarlamıştır. Doğal olarak, yukarıdaki listelenen üstesinden gelinmesi gerekmiştir.

7.3.2.1. Organik Tarım ve Sertifikasyon İlke ve Uygulamalarına Uyum

Organik tarım ve organik sertifikasyonun uygulama ve ilkelerini açıklamak için çeşitli aktiviteler yürütülmüştür. Bilgi toplamak ve organik tarımın ilk eve uygulamalarını açıklamak için köylerin kahvehanelerinde kadın ve erkeklerle birlikte yapılan resmi olmayan toplantıların dışında, Proje bölgesi dolaylarında organik tarımın gelecekte nasıl yapıldığını göstermek için saha gezileri düzenlenmiştir (detaylar için bkz. Şekil 7.2 ve Bölüm 7). Ziyaret edilen yerlerden biri olan Yerlim'de (Davutlar), Tarık Bakmaz (bkz. Şekil 7.1) katılımcı üreticilerin tarımsal uygulamaları ve ekonomik yönetimi anlamalarını sağlamıştır.

Bölüm 5'te anlatıldığı üzere ICEA¹ sertifikasyon enstitüsünden (İzmir merkezli) Güzin Kesin, Türkiye'de sertifika alma yolları ve ilkelerini açıklamak için organik tarım çalıştayına gelmiştir (bkz. Şekil 7.2). Ayrıca Maria-Jose Paya Valdez, İspanya'da organik tarımın gelişimi ile ilgili çeşitli alıştırmalar göstermek ve organik zeytinyağı üretiminde haşere ve hastalıkla mücadele ile ilgili bir

¹ Etik ve Çevresel Sertifikasyon Enstitüsü.

alıştırma ve zeytin ağaçlarının budanması üzerine pratik bir kurs vermek için İspanya'dan gelmiştir (bkz. Şekil 7.3 ve Ek 5.7 *Organik Zeytinyağı Üretimi El Kitabı*). Tüm proje boyunca, Sema Köseoğlu (Muğla Tarım İl Müdürlüğü) ve Oktay Çelik de (Milas Tarım İlçe Müdürlüğü) üreticilere organik tarım ilkelerine ve uygulamalarına aşina olmaları konusunda oldukça yardımcı olmuşlardır. Yukarıda belirtilen bütün kişiler, organik olarak sertifikalandırılmış üretim için seçilmiş 10 üreticiye ve harekete katılan tüm diğerlerine destek vermeyi sürdürecektir.

Sertifikasyon prosesinin ilk kontrolü 21 Eylül 2011'de toplam 3 köyden (Alaçam, Kuzyaka ve Karapınar) 10 çiftçi ile gerçekleştirilmiştir. Güzin Kesin, sertifikasyon firması ICEA'yı; Damien Dessane TÇT'yi ve Ali Gölgedar Milas İlçe Tarım Müdürlüğü'nü temsilen kontrolde hazır bulunmuşlardır (Bkz. Ek 7.7). Ali Gölgedar ve Milas İlçe Tarım Müdürlüğü'nün diğer mühendisleri sertifikasyon prosedürünün resmi işlemlerini ve üreticilerin ilişkilerini takip edeceklerini taahhüt etmişlerdir.

Sözleşme TÇT ile ICEA arasında 1 yıl geçerli olacak şekilde imzalanmıştır. Takip eden yıllarda operatör Muğla İl Tarım Müdürlüğü olacaktır. Bu bağlamda Muğla İl Tarım Müdürlüğü izleme ve sertifikasyon masrafları için finansmanı sağlayacaktır. ICEA'nın toprakta kimyasal gübre ya da pestisit olmadığına belgelenmesi açısından toprak analizi sonuçlarını incelemesi ile dönüşüm süresi 3 yıldan 2 yıla indirilebilir.

Şubat 2011'de gerçekleştirilen organik tarım çalıştayında (Bkz. Bölüm 5) teknik destek kısmı olarak verilmiştir. Özellikle zeytin üretimi ile ilgili eğitimler İspanyol organik tarım uzmanı Maria-Jose Paya Valdez (Bkz. Ek 5.7 *Organik Zeytinyağı Üretim Manüeli*) tarafından verilmiştir. Üreticiler sorduğu sürece teknik destek sürekli olarak TÇT, Tecnomia ve yerel olarak Milas ve Muğla İl tarım Müdürlükleri'nce sağlanacaktır.

Şekil 7.2. Tarık Bakmaz (Yerlim), sol üstte. Güzin Kesin (ICEA), sol altta. Maria Jose Paya Valdes, sağda.

7.3.2.2. Organik Tarımın Faydaları ve Güçlüklerinin Değerlendirilmesi

Proje ekibinin, kolaylaştırma işleminde yönetmesi gereken çok önemli bir adım, üreticilerin endişesinin üstesinden gelmek ve organik tarım üretimi pilot aktivitesini gerçekleştirirlerse oluşacak olumlu değişimi anlamalarını sağlamak olmuştur. Duyduğumuz ana argüman şöyledir: *“Dönüşüme diğer üreticilerle başlayın, eğer başarılı olursa ben de katılacağım”*. Pilot aktivitenin yeniliği ve girişimci

uygulanışı, uyumu kolaylaştırmak için sarf edilen tüm aşına olma gayretlerine rağmen birçoğunun almak istemediği bir risktir.

Fakat köy muhtarlarının, ziraat mühendislerinin ve yerel kilit kişilerin katılımı sayesinde, üreticiler faydaları anlamış ve organik tarım hakkındaki endişelerinin üstesinden gelmeyi başarmışlardır. Çekirdek üretici grubu oluşturulmuştur ve ilk yıl için sertifikasyon sürecine 10 üretici katılacaktır. İlerleyen yıllarda bu sayının artma ihtimali mevcuttur.

7.3.2.3. Üretici Grubu Oluşturulması

Organik tarıma bireysel olarak dönüşüm ve sertifikalandırma maliyetlidir ve bu girişimde geniş ölçekli üreticinin başarılı olma şansı bulunmaktadır. Proje bölgesinin çoğunluğunun oluşturduğu küçük ölçekli üreticiler için, yardımlaşarak sertifikasyon maliyetlerini karşılamak, sorumlulukları paylaşmak ve kredi ve destek almak için bir grup oluşturmak gereklidir (bkz. Ek 7.3 *Üretici Grubu Oluşturulması El Kitabı*).

Buna rağmen, “kooperatif” terimi yerel üreticiler tarafından kötü anlaşılmaktadır ve bölgedeki veya dolaylarındaki geçmiş birçok başarısızlık örneklerinin deneyimi ile birlikte politik bir anlam kazanmaktadır. Bu yüzden, pilot aktiviteyi gerçekleştirmek isteyen üreticilerden seçilenlerle bir üretici grubu oluşturmak tercih edilmiştir. 16 Haziran 2011’de üreticilerle bir toplantı düzenlenmiştir. Üretici grubunun kendilerine seçtiği isim “*Dağ Arası Üretici Grubu*” olmuştur (bkz. Şekil 7.3 ve Ek 7.4). Toplantıyı kolaylaştırmak için ziraat mühendisleri Oktay Çelik (Üreticilerle ilişkiler) ve Durmuş Çakır’ın (Hayvan üreticiliği) yanı sıra Damien Dessane (TÇT proje sorumlusu) orada bulunmuşlardır.

Üretici grubu tarafından sorumluluk dönüştürülerek bir organik yumurta üretim ünitesi oluşturulması ilk defa düşünülmüştür, fakat tarafından hissedile mülkiyet eksikliği yüzünden bu fikirden vazgeçilmiştir. Bunun, uzun vadede topluma gelir sağlamanın iyi bir yolu olma şansı bulunmaktadır. Proje onay alırsa, uygulama için öneri hazır durumdadır (bkz. Ek 7.3).

Şekil 7.3. Üretici grubu üyeleri: “*Dağ Arası Üretici Grubu*”

7.3.2.4. Sertifikasyon Süreci

Üretici grubu oluşturulduktan sonra, ICEA sertifikasyon enstitüsü ile görüşmeler başlatılmıştır. Sertifikasyonun ilk yılı için ICEA ile bir kontrat üzerinde anlaşmaya varılmıştır (ICEA ile olan kontrat için bkz. Ek 7.5). Bu enstitü, Projeye her zaman destekçi olmuş ve iki çalışmaya katılmıştır: agro-ekoturizm ve organik tarım. Hem organik tarım üretimini hem de agro-ekoturizmi sertifikalayabildikleri için (İtalyan standartları ile), Türkiye’deki deneyimlerini paylaşmak için bu iki çalışmaya katılmışlardır.

Sertifikasyon işlemi, Milas Tarım İlçe Müdürlüğü’nün yardımı ile yürütülecek bazı evrak işlerini kapsamaktadır. Şöyle ki: nüfus cüzdanının bir fotokopisi, dönüştürülen arazinin mülkiyet tapusu veya kira kontratı ve ulusal kayda abonelik (ÇKS: Çiftçi Kağıt Sistemi). Dahası, sertifikalayanın parsellere önceden duyurulmamış ziyaretler gerçekleştirmesine olanak sağlamak için her bir tarlanın konumunu

gösteren bir harita da gerekmektedir. İlk organik olarak sertifikalandırılacak çekirdek üretici grubunu oluşturan 10 kişinin listesi Ek 7.4'te mevcuttur.

7.3.2.5. Organik Ürünlerin Pazarlanması

Üretici grubu, organik üretim sertifikasını 2011 yılının sonunda alacaktır ve bu etiket (dönüşüm sürecinde) ile 2012 yılında satış yapabilecektir. Tam organik adaylık ve organik ürünler için olan ulusal logo bir sonraki yıl sonunda kullanılabilir (zeytinliklerde kimyasal müdahale olmadığından azalan zeytinyağı için). Ürünleri doğru yerlere satmak için bir pazarlama araştırması gerçekleştirmek ve iletişim ile reklam yapmak gereklidir (bkz. Bölüm 10: Eylem Planı). Türkiye'de özellikle büyük şehirlerde organik ürünler için pazarlar bulunmaktadır. Bodrum'da turizm sezonunda oteller, restoranlar ve mağazalar organik ürünler aramakta ve her zaman yeterli miktarda bulamamaktadırlar. Ayrıca, turizm sezonunda Bodrum'da haftada bir kurulan organik bir pazar da mevcuttur.